

MAZÁN TŰL

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban évről-évre:
1. évfolyam 18 Ft
2. évfolyam 4 Ft
3. évfolyam 20 Ft
4. évfolyam 8 Ft
5. évfolyam 24 Ft
6. évfolyam 8 Ft
Egyes szám ára 12 Ft

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéttől és
Gazdag után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 4.
A szerkesztőség kéziratok vevésére
adására vagy megőrzésére sem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalához intézendők.

XXIII. évfolyam 170. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 július 26.

Sztaniszlaut visszafoglaltuk.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Sajtószállásról jelentik: Osztrák-magyar csapatok elfoglalták Sztaniszlaut, a németek pedig Tarnopolt.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Berlintől hivatalosan jelentik: A szövetséges csapatok elfoglalták Nadvornát és közelednek Buczacshoz.

Ostromállapot

Péterváron, Moszkvában és Minszkben.

Véres zavargások Szabaszipolban. — Az orosz hadsereg bomlása.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Szabaszipolban nagy zavargások folynak. Legnagyobb volt a zavargás a haditengerészeti palota előtt. A zavargásban sokan elestek, a várparancsnok pedig megsebesült. A városban teljes az anarchia. Az utcán tüzharcok folynak, amelyekben közönségek is elesnek. A tüntetők gyújtogatnak, fosztogatnak és a forgalmat teljesen megállították.

A hetedik hadsereg demoralizálása átragadt a nyolcadik hadseregére is. A csapatok között felbomlik a fegyelem. Az egyik gyalogezred legénysége a tiszteket a lövészárcok ostromához költözte, ők maguk pedig otthagyták az állásukat.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Luganóból a Corriere della Sera jelenti: Péterváron, Moszkvában és Minszkben kihirdették az ostromállapotot. A lázadók vezéreit letartóztatták. A kormány parancsára katonaság érkezett Pétervárra.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A berlini National Zeitungnak jelentik az orosz határról: 19-én ismét kitörték az elnyomott zavargások Péterváron. A maximálisták Vyhorgba és más külvárosi negyedekbe vonultak. A keleti flottán néhány hadihajója néhány ágyúval lötte a kormány csapataitól megszállt városrészeket. A halottak és sebesültek száma 19-ig 960.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A Bundnak táviratozzák Pétervárról, hogy a Vladi-Kawkasba egy egész lövészhadosztály érkezett, mely a kaukázusi arcvonalat lázadó módon elhagyta.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Matin jelenti: Péterváron a rendet közönségek tartják fenn. Tegnap a határon 20 maximálistát fogtak el.

A harmadik ideiglenes kormány.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A munkástanács és a parasztszövetség elfogadta Csarstollinek azt az indítványát, hogy Kerenszki elnökletével alakítsanak egy harmadik ideiglenes kormányt alkikének. Az új kormányban 10 miniszter és pedig 5 szocialista és 5 polgári párti lesz.

Az orosz дума ellens van az új kormánynak, mert a népnek csak kis része van képviselve benne. A дума a döntést fenntartja magának.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Ruzssevot, a дума tagját igazságügyminiszterré, az ideiglenes kormány tagjává, Baricskovot, a дума tagját pedig közellátási miniszterré nevezték ki. Mindketten a haladó pártokhoz tartoznak.

Az antant párisi konferenciája.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Párisból a Havas ügyvédség jelenti: Ribot miniszterelnök tárgyalást folytatott Sonnino olasz külügyminiszterrel. A párisi konferencián 9 francia képviselő is részt vesz.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Párisban megkezdődött az entente konferenciája, amelyen részt vesznek Ribot, Lloyd George, Sonnino és Paries. Ezenkívül Oroszországból Szavas tepolaw, Görögországból Romannow és Románia részéről Lahovary. A konferencia válatat ad a kancellár beszédére. Oroszország követeli a Balkán kérdés megoldását is.

Angolok és franciák az orosz fronton.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az orosz fronton összesen 30,000 angol katona harcol, akik a galíciai offenzívában is résztvettek. Francia katona mindössze 4000 van az orosz hadseregben.

„Mona Lisa“ modern fényképezési műterem

Nagy Sándor-utca 4. szám. Rákóczi-ut sarok
f. évi augusztus hó elején megnyillik.

Károlyi és a buldogja.

A függetlenségi pártvezér nyilatkozata egy küldöttség előtt.

Budapestről jelentik: A „Nap” Egerből jövő tudósítás alapján közli:

Dr Vass János hevesmegyei aljegyzőnek vármegyei főispánáé történt kinevezése legközelebb megjelenik.

Károlyi Mihály gróf legnagyobb birtoka tudvalevőleg Hevesmegyében van. Vass János kinevezésével pártjának egyik exponált tagja kerül a főispáni székbe. A megyei urak nem szívesen fogadták a hírt, a küldöttség jött fel Károlyihoz, hogy álljon el a Vass jelölésétől.

Károlyi így felelt a küldöttségnek:

— Nekem Hevesmegyében egy buldogra van szükségem, aki — ha kell — kiszedje a megyei reptársak belseit!

A küldöttség meghökkenve hallgatta a választ, a kijelentést, hogy akkor kénytelenek lesznek a függetlenségi pártvezértől a 67 es belügyminiszterhez menni kérésükkel.

Károlyi így válaszolt:

— Oda hiába mentek. A hatalom az enyém. Ezt a kormányt akkor töröm össze, amikor akarom.

Elterjedt hír szerint az installáló meggyűlöléssel tekintenek Károlyi kijelentései ellen.

Hatalmas harcok Flandriában.

Berlin, július 25. A nagyfőhadparancsnok jelentései:

Magyarországi harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadseregportja. A flandriai arcvonal tegnap is a legviharosabb harcok színhelye volt, amelyek éjjel is tartottak. Erős angol felderítő előretörések több szakaszon megismétlődtek. Többszörállásainkban valóságos visszaverték.

A német trónörökös hadseregportja. A Mont Hiver és Craonne mellett a franciák új állásaink ellen intősebb több erős támadásunk megállításával vereséget szenvedtek. Egy újabb hadosztályunk harcbarátossága nem volt képes az ellenségek előnyt szerezni.

Előnyomulásunk feltartóztatatlan

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. Eichorn vezérezredes arcvonala. Az orosz kudarcainak és áldozatainak hatása alatt nem újította meg támadását.

Böhm-Ermolli vezérezredes hadseregportja. Előnyomulásunk feltartóztatatlanul halad tovább, a szász király ő felseje esemei előtt. Harcban kipróbált hadosztályok a Szereth lapálytól lefelé nyomulva, Tarnopol és Trembovia között visszaverték az oroszok erős támadásait és rohammal elfoglalták a keleti front magaslatait. Itt az oroszoknak mélyen tagozott támadásait visszavertük. Tarnopol elfoglaltuk, Buschhoz közeledünk, Stanislau és Nadworna birtokunkban van,

az ellenség utóvédjeit mindentűt vissza vertük.

József főherceg vezérezredes harcvonala. Az északi szárny csapatai lépést tartanak a Kárpátok előterében előrenyomuló hadserekekkel. A Tatár-szorostól délre az ellenség még tartja állását. A Kárpátok déli részében az ellenség a Susita völgy mentén hanyomult vonalainkba. Gyorsan, új

erőkkel téplált lökéseit a közvetlenül nyugatra fekvő retesszállásban megállítottuk.

Mackensen vezértábornagy hadseregportja. A Szereth alsó folyásánál élénk tűzharc. Eddig nagyobb támadások nem történtek.

Macedóniai front.

Nem volt nagyobb harc esemény.

Ludendorff, első főcsászárszentes.

Stanislau, Tarnopol és Nadworna birtokunkban.

Keleti harcok. Budapest, július 25. (Hivatalos) A szövetségesek hadműveleteit Kelet-Galiciában tegnap új sikerek koronázták. Osztrák-magyar csapatok elfoglalták Stanislaut és Nadwornát, német erők pedig Tarnopot. Az ellenség után nyomuló szövetséges hadtestek több ízben újra feléledő orosz ellenállásba ütköztek.

Kövess vezérezredes hadseregének északi szárnya szívós harcban kivette az oroszokat a Tatár-szoroson fekvő magaslati állásaikból.

A Bystryca Nadworniaszkat az osztrák-magyar és német hadosztályok csak jelentékeny harcok után tudták átlépni. Az alsó Zlotta-Lipa körletében is ismét szembeszálltak velünk az oroszok. Tarnopoltól délre az ellenség eredménytelenül vetett sűrű tömegeket a német ezredek elé.

Az Erdős-Kárpátokban a Tatár-szoros és a Susita között az ellenség tevékenysége alábbhagyott. A Putna völgytől északra az oroszok megismételték támadásaikat. Rohamoszlopaiknak szűk területen elért kezdő siker után megállást parancsoltunk.

Olasz harcok. Budapest, július 25. (Hivatalos) Az Isonzó mentén az élénkebb tevékenység tegnap is tartott.

Báloleli harcok. Budapest, július 25. (Hivatalos) A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

Angol vélemény a háboru végéről.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól) A Daily Telegraph írja: Ha az angolok céljuk eléréséig, az ellenség teljes vereségéig folyton újabb áldozatokat hoznak, a háboru 2 évig is eltarthat. Ha a jövő héten meg is kezdenék a béketárgyalásokat, megmaradna a hadviselőknél azon joga, hogy itt teljes erejükkel folytassák a küzdelmet.

Oriási vasúti katasztrófa Kiew mellett.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól) Karlsruhéból jelentik: Kiew mellett óriási vasúti katasztrófa történt. Egy vonat vezetője megőrült és vonatát beleengedte egy másik vonatba. A katasztrófának 250 halott áldozata van.

Menekülnek a bukovinai orosz hatóságok.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól) Stockholmból jelentik: Pétervárról táviratozzák: A bukovinai orosz kormányhatóságok Pétervárra érkeztek.

Cadorna Párisban.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól) Luganóból jelentik: Cadorna Párisba érkezett, ahol Foch francia tábornokkal és Robertson angol tábornokokkal fog tanácskozni. Ezek a katonai tanácskozások nincsenek összefüggésben az ugyanakkor tartandó diplomáciai tanácskozásokkal.

Semleges vélemény offenzívánk eredményéről.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól) Zürichből a Tagesanzeiger írja: Ha a központi hatalmak keletgaliciai offenzívája egy héttig legalább tart, annak döntő jelentősége lenne a háborura nézve. Ez az orosz hadseregnek végleges kiválását eredményezné a hadviselésből.

Kik szerezhhetnek be gabonát.

Hivatalos rendelet.

Tudomására hozom a város lakosságának, hogy a m. kir. miniszterium 2639—1917. M. E. sz. rendeletével az 1917. évi buza, rozs, kényszeres, köles, árpa és zabtermésnek zár alá vételéről és igénybevételéről szóló 2192—1917. M. E. számú rendelet módosítását és kiegészítését illetőleg a következőket rendeltem:

1. A termésnek állat takarmányozásra való felhasználása.

As 1917. évi buza, rozs, kényszeres, köles, árpa és zab termést állatok etetésére felhasználni egyáltalán tilos. Használóképpen tilos jelenleg árpát is állati etetésre felhasználni mindaddig, míg ebben megfelelő intézkedés nem történik.

2. A termelő eladási joga.

As átvett bizottságok működésének megkezdéséig a termelő termék feladását, rendelkezési szabályozott módokra és feltételek mellett a Hadi Termény részvénytársaság bármely bizományosságának eladhatja.

3. A fogyasztók terményvásárlási jogosultsága.

Aki maga nem termelő, vagy annak házi szükségletét saját termésé nem fedezel, mindaddig amíg az átvett bizottság a község területén működését meg nem kezdte, legkésőbb azonban 1917. évi október hó 15. napjáig a községi elöljáróság (városi polgármester) által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van saját házi szükségletére búzát, rozst, kényszeres, kölest és árpát annak a községnek területén, a hol lakik házi áru vétel útján a községi elöljáróság által kijelölt a vásárlási igazolványban név szerint megjelölt termelőtől vásárolni.

Ha a megjelölt átvett bizottság működését a község területén megkezdte, az előbbiekben említett vásárlási igazolványok hatályukat veszítik, de csak annyiban, hogy a vásárlásra jogosított megjelölt termény mennyiségét nem a vásárlási igazolványban megnevezett termelőtől, hanem az átvett bizottság útján és annak közbenjöttével a Hadi Terménytől vásárolhatja meg. Az így vásárolt termény után ha a Hadi Termény, illetőleg a bizományos a gabonát a termelőtől még tényleg át nem vette, sem a Hadi termény, sem a bizományos jutalékot nem számíthat fel. Azok a községek, amelyek olyan lakosok élelmiszeri igényeit fogják a közvetlen vásárlás lehetővé tétele útján biztosítani, akik az aratáskor nem voltak abban az anyagi helyzetben, hogy összes egy évi élelmiszeri szükségletüket készpénzben kifizessék, a földművelésügyi miniszter által megállapítandó mértékelt jutalékot a vevőkkel szemben felszámíthatják.

Ha az átvett bizottságok működése után a házi szükségletek beszerzése olyan akadályokba ütköznék, amelyek a közsélmiszeri érdekének biztosítását veszélyeztetik, az országos közsélmiszeri hivatal elnöke rendeletben megadhatja az engedélyt arra, hogy a jogosultak a vásárlási igazolvány alapján továbbra is közvetlenül a vásárlási igazolványban megnevezett termelőtől vásárolhas-

sák meg a megjelölt mennyiséget. A gazdasági szükségletek közvetlen vásárlás útján, vagy egyébként való megszerzése tekintetében a földművelésügyi miniszternek az országos közsélmiszeri hivatal elnökével egyöntetűleg készíthető kiadandó rendelete fog rendelkezéseket tartalmazni.

Tájékoztatásul közlöm a közönséggel, hogy minthát a vásárlási igazolványok nyomtatvány mintái a központi statisztikai hivataltól még le nem érkeztek, az élelmiszeri ügyosztálynak jelenleg még nem áll módjában a vásárlási igazolványokat a közönség rendelkezésére bocsátani. Amint a vásárlási igazolványi blanketták a központi statisztikai hivataltól érkeznek, külön hirdetményben fogom tudatni a közönséggel a vásárlási igazolványok kiadásának időpontját.

4. A vámöröl malom köteleessége.

A vámöröl malom a vám címén befolyt termény mennyiségeket amennyiben azok megőrölsére néve a haditermény vele meg nem állapodik, a haditermény kivánóságához képest külön térítés nélkül vagy a legközelebbi vasúti, vagy hajóállomásról, vagy pedig az ennél nem távolabb fekvő körzeti malomba köteles szállítani.

A ki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi közzétét követő el, a hat hónapig terjedhető elárúrással, valamint 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségének a mennyisége, melyet a teljes csatlakozással illetéktelenül elért az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felmelt összegig terjedhet.

Nagyvárad, 1917. évi július hó 24.

Lukács Ödön s. k.
polgármester-helyettes.

A Weisz és Grósz-cég bukása a törvényszék előtt.

Tegnap délelőre tüntetést ki Weisz Márk, Reich Sándor és társai ellen csatláró bukás büntetése miatt indított büntető per tárgyalását.

A bíróság elnöke volt Seress Barna tanácselnök, tagjai: Nagy Béla dr. és Fabry Gusztáv, jegyző: Mezey Ákos dr., ügyész: Neszter József dr. A védőmet Maszó Imre dr. és Stern László dr. látták el. A Sas pass szövetkezi Weisz és Grósz divatárú cég bukásáról lett volna szó. Bűnéteket a következő tanukat: Fekete Márton dr. (katona), Klein József nyomdai felvevő (partizánok dási helye ismeretlen), Handei Mór, Mándoki Blumenzöld Gizella gépirónő, Erdélyi Margit, Pál Róza, Kende Kurlander Ede dr., Pásztor Ferenc bankigazgató, Parlagi Benjámin, Garai Frigyes, Koltó Jenő dr.

Elnök: A vád Grósz Sándor és Reich S. ellen felüggasztott, de ezek jelenléte nélkül nem lehet tárgyalni, a tanuk egyetemes nem jelent meg.

Neszter József dr. ügyész: Elnapolást kér a egyuttal a meg nem jelent tanuk elvezetését.

A törvényszék a tárgyalást elnapolta, Markó Imre dr. védőnek tanuk kihallgatására vonatkozó beadványát az ügyességgel közli.

Dr. Cziffra Kálmán a kaszinó elnöke.

A kaszinó közgyűlése.

A biharmegyei és nagyvárad megyei kaszinó tegnap délután tartotta be boldogult Rádl Ödön örökét, megválasztva erre a tisztségre dr. Cziffra Kálmánt, Nagyvárad város távozó főispánját. A megye és Nagyvárad vezető emberei ragaszkodásának, bizalmának és szeretetének megnyilvánulása volt ez a választás, mely a város közéletében álló főispánját a kaszinó élére állította.

A kaszinó tegnap délután tartotta meg közgyűlését, amelyen Fráter Imre dr. elnöklete alatt jelen voltak: Medvigy Ferenc, Medvigy Gábor, Mayer László, Frankó Endre, Balogh Elemér, Thury Kálmán, Kovács János, Bartha János Mórós Ernő, Rádl Gábor, Száhlender Károly, Papolezy Ferenc, Szilőcey Ernő, Pallay Béla, Németh István és Bössörményi László.

Fráter Imre dr. megnyitván a gyűlést, megállapítja a határozatképességet. Megemlékezik a kaszinó volt nagyevő igazgatójának érdemeiről, kegyeletos szavakkal méltatja a kaszinó érdekében kifejtett munkásságát. Indítványára elhatározza a gyűlés, hogy Rádl Ödön emléket jegyzőkönyvben örökíti meg.

Medvigy Gábor tükár felolvassa az igazgatóság jelentését, mely szerint a kaszinónak 23800 korona bevétel volt, amelyből 826 korona a tiszta maradvány. Előterjesztéssel az új költségvetést, jelenti, hogy a kaszinó a mecsani helyiség helyett 1918. évi május 1-től kezdve évi 3500 koronáért a Tisza Kálmán téri Tisza házat bérelte ki. A kaszinó tagjainak száma 28-mal csökkent.

Kéri jelentésének és a költségvetésnek elfogadását. A közgyűlés így határozott. Ezután Száhlender Károly vezetésével megajították a tükos választást. E szerint megválasztották.

Igazgatóság: dr. Cziffra Kálmán. Választmányi tagok lettek: Fekete József, Hiemench Frigyes, dr. Horányi Géza, dr. Imrik Peter, Keszthelyi Zoltán, dr. Konrád Márk, Marcovits Antal, dr. Mayer László, Lukács Ödön, Miskolcsey Barnabás, dr. Miskolcsey Ferenc, Cs. Nagy Imre, Varró Dorokos, Vercer Kálmán, Bössörményi Géza.

A közgyűlés fél 7 órakor ért véget.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműködésű Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi tizlet 14—69.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női coniectió alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyben rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

A váradi hegy termésének veszedelme.

Az előző évek mostoha gyümölcsesebbé után egyes gyümölcsfajokban kielégítő termés mutatkozik az idén. Megkímélték a tavaszi fagyok és nagyobb jégverésre nem számíthatunk már, mert túl vagyunk azon a kritikus időn, melyen belől gyakori a jégseő. A váradi szőlőhegyek gazdái mégis számolva lemondással kezdének már beletörődni abba, hogy az idei gyümölcsstermés az ők aszedjék le. Mint elami csapatot kell ugyanis tekinteni az ezen mérsékelt módon meg-növekedett gyümölcsalopást, ami a normális időben történő lopásokkal szemben elhara-pódzott. A tavalyi év előny gyümölcsster-més is jóval kevesebb az ingyen gyümölcs ked-velők prédájára lett, különösen a forgalma-sabb hegyi utak mentén fekvő szőlőkben; de az idei évben elharapódzott gyümölcs-lopás túl fog lenni a múlt évén is és lesz-nek oly szőlős gazdák, kik a szőlő teljes ér-telmében véve nem szednek be egy darab érett gyümölcsöt sem.

A gyümölcslopások a nagymérvű elha-rapódásának több oka van. Egyik, hogy a szőlőhegyek nyugtább övezetben részesülnek mint béke idején. Legtöbb szőlőből a vin-celler bevonult katonáknak, ha a felsőrege helyben is maradt, az nem már a vakmerő és sokszor fenyegetéssel fellépő tolvajokkal szembeállani. A hegykerülő száma is megfogyott, munkájuk azonban az itthon levőknek hatalmasan megnövekedett, mert a kőbányások, posták a kerülők kőbányák s a munka háboru alatt növekedett annyira, hogy ma a kerülőket a szőlőtulajdonosok nem tekintik másnak, mint a közigazga-tás kőbányáinak, akik csak abban különböz-nének a városi kőbányásoktól, hogy rézfokossal járnak, ezimbalumaként régi szabad-beli foglalkozásuknak.

Másik fő oka az élelmiszer hiánya, a mérsékelt drágaság, ami a város sok sze-gény és a másfél is magának tartó lakóját, de különösen a város külső területein kő-borító, idegenből jött csavargókat és fel-ügyelet nélkül halandósó soruló gyerekek egész raját hajtja a hegyek köze, ahol pénz és veszedelem nélkül jobb gyümölcsöt jút-nak, mint a váradi piacra a kiváló árón felül.

A gyümölcsnek nagy kedvelői azonban a katonák is. Különösen azon utak mentén, ahol valami hivatalos foglalkozásuk van ők. Így a hegyközségek közigazgatói hónapok óta több katonát hajt minden nap egy nyáj fejére kecskére. Ezekből tehát nem lehet rossz néven venni, ha a harcászati gyakorlat közben oly módon kóstolják végig a szőlőskertek gyümölcsét, hogy már a fél alma szedésénél tartanak, amit a szőlőkék mellől kitört karókkal vernek le. Arra az en-ben ne igen gondoljon a kárvalló: g zia, hogy a gyümölcskedvelő katonát káróere vonja, mert az többre kerülhetne neki, mint összes gyümölcsstermése.

Azt hiszem, hogy a gazdák, kik igen nagy költséggel tudnak eredményt elérni, megérdemelnének nagyobb oltalmat. A gyü-mölcs vásárló közönségnek is érdekelt lenne, hogy a váradi hegy termését az eladók-lopják el. A számot nem tevő hegykerülők

mellé a város rendőrségéből is lehetne jút-tatni, vagy talán még eredményesebb lenne, ha a katonai rendőrség vezető figyelmébe a váradi hegyeket — amit a bujkáló katonák-nak is legalkalmasabb hely — de idejében kellene gondoskodni a gyümölcs védelméről, hogy a piacra hozhassuk, amit az Isten ado-mányából meghagyott a fagy, hárnyó és jég, s ne keljen a szőlős gazdáknak a háborus évekből egy újabb gyümölcs ellenséget ezek mellé feljegyezni — a polya gyümölcs ba-rátait.

Dr. K. K.

Mitől hűdös a kenyér?

Matyai József nagyváradi lakos behozott hozzánk egy darab kenyeret, amelyről dr. Erlter Mór tiszti orvos azt az irásos vála-ményt adta, hogy hűdös, nyúlós és savanyu s emberre élvezetesebb alkalmas. Ezt 6 Mor-gensztern péktől vette s felvitte a közélet-nezési hivatalához, ahol Váradi Lajos rácsa az orvosi bizonyítványra, hogy csatolják ki a kenyeret a Morgensztern ki is szerélte. Azt mondta: aki azt mondja a kenyérre, hogy az jó, az nem evett jót, de 6 nem tudós, ha adna a város jó lisztet, 6 is adna jó ke-nyeret. A rossz lisztu kenyér nálunk megie-kinthető, családi táplálkozásra, bábjegz gyer-meknek kiválóan alkalmas.

Délvidék írja:

Ujvágra nem az újság a hivatalos helye annak a sok panasznak, melyet a sza-badkai közéletvezetői hivatalától kapott liszt-élvezetiletségre, teljes használatlanúságra miatt annyian tesznek, de mivel az mégis csak közérdek, sőt igen fontos és majdan a legeslegfontosabb közérdek, a városi ve-zetőség helyett kérvényesnek vagyunk mi új-ságító okoskodni elővenni a jobbik eszle-ket, azt egy kicsit megcsavarani és kielítői valamit, kibovni az okot, hogy mitől lehet olyan komoly és keserű a városi liszt (de csak Szabadkán!) és mitől nem essék raga-csok, koromfokete nyúlós kenyere az, aki maga örökösi a gabonáját.

Vádatol nem akarunk senkit, egyetlen szabadkai malomot sem, csak hivatalozunk más városok példájára és az ott talált ren-delenségekre fölhevítjük a szabadkai közélet-vezetőket a figyelmét. Egyik helyen a következőket állapították meg: a városi közéletvezetői lisztet egyik nagy malomban öröltették. A malomtulajdonos nagyon lelki-ismeretlen ember volt és ha jött hozzá ma, gánfél a hozta gabonáját és kérte, hogy fi-nom lisztet öröljön ki neki, hát 6 akkor ki-válogatta a busából a konkolyt miad és örölt gyönyörű lisztet a gazdának. Hogy aztán mennyi vármot vitt, az mellékes.

Ezt a konkolyt a malomoknak be kel-lene szolgáltatniuk a hatóságoknak. De mit nem tett a mi élalma és lelkiismeretlen malomúrunk? Nem szolgáltatatta be a kon-kolyt, mert nagyon kevés pénzt kapna érte-hanem beletette szópán a Haditermény ga-bonájába, a városi közéletbe, — mert fagy, mint lisztért, háromszor annyit pénzt kap-érté, — ugyansannyi busát vitt ki a szék-lyéből és megörölte az a nagy is eléggé konkolyos gabonával.

A városi közéletvezetői hivatal vezetője természetesen rögtön észrevette a manipulá-ciót, mert mielőtt kiadta a lisztet kimérés

végéit, azt megvizsgálta és megjelölte. A hű-dös lisztet aztán visszaküldte, a malomot el-ítélte és azóta ott is jó liszt van.

Hogy mielőz melyik városban volt? Azt nem áruljuk el, mert hátha a szabadkai liszt ugyasem ezért hűdös és keserű, savanyu és akkor hiába volt a felhozott példa. Min-denesetre jó volna megvizsgálni még a kö-zönség részére való kiadás előtt azt a lisztet és utána járni, hogy mi lehet az élvezhe-telenség oka. Talán csak nem nagy kunszt azt megtenni?

Spanyol fisztek Nagyváradon.

Megvizsgálják az orosz foglyokat

Táviratban értesítette a külügyminiszter Bicséből Rimler Károly polgármester, hogy július 25 én éjjel 6—8 spanyol tiszte érkeztek Nagyváradra. A spanyol fisztek azmal a fel-adattal vannak megbízva, hogy beutassák Magyarországot s az itteni orosz foglyotábo-rokat (s ezekről az egyes helyeken na-gyobb számban elhelyezett orosz foglyokat megvizsgálják s helyzetükről meggyőződést szerezzenek.

Tudvalevőleg tőlünk is járják nem ugyan fisztek, de előkelő hölgyek, a Vörös-Kereszt megbízottai Oroszországban, hogy az orosz hadifogságban levő véreink helyzetéről meg-győződjenek.

A külügyminiszter felkérte a polgár nes-tert, hogy az ideérkező spanyol fiszteknek eljárásuk teljesítésére nyújtson segítséget.

Rimler Károly polgármester, tekintettel arra, hogy a spanyol fiszteknek már az éjjel kellett megérkezniök, azonnal intézkedett, hogy a város küldöttai a nagyváradi vasut-állomáson várják a spanyol fiszteket, s a Park-szállóban foglalt le részükre megjelöl-ésállást.

A spanyol fisztek érkezéséről egyidejű-leg Bihar megye alispánja is kapott értesítést.

A Nagyváradon elhelyezett orosz foglyok ma, csütörtökön reggel a városi udvarán gyűjtetnek össze, ahol a spanyol fisztek megismerik őket s tudomást szereznek helyzetükről, helyzetükről, foglalkoztatá-sukról.

Ugyancsak ma, csütörtökön délelőt Bi-harvámegye székházának udvarán is szemle-tes a biharvámegyei foglaltszétosztó hivatal rendelkezése alá tartozó orosz foglyok felett a spanyol fisztek jelenlétében. Az orosz fog-lyok megjelölése céljából Ravazdy Barza honvédőhadnagy, a biharvámegyei gazdasági munkabizottság elnöke, a foglaltszétosztó hivatal vezetője a szükséges intézkedéseket megtette.

Azt hisszük, hogy az itt levő orosz fog-lyok helyzetével megismerhetek elégedve a spanyol fisztek is, mert a legtöbb orosz fo-goly már teljessen otthon érzi nálunk magát s éppen nem panaszkodnak másról, mint-hogy szerelnék otthon levő családjukat látni. Egyik másik pedig annyira megszokott már nálunk, hogy egyáltalán nem vágyik vissza a moszkoviták földjére.

* Több darab föld a város belte-rületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r.t. Nagyvárad, Bómer-tér.

A kis hamis hazug olaszok.

Az olasz harctérén, július 19-én délelőtt 12 órakor Reiffenberg felett megjelent az olasz repülő s négy köröket írt le a magyar honvédek állásai felett. Bihar honvédek nevére néztek fel a gépmadár, mely hirtelen papírfelhőköt bocsátott ki a könnyítve magán, elszellett a feléje irányuló üdvözlések elől.

A papír lehullott a lövészárkba, a szállítás odúba. A bihariak felcsodáltak a rongyokat, elolvasták a üdvözlést. Némelyik köpött utána. Egy példányt bezakládtek Nagyváradra, olvassák el s magértik a magyar honvéd lenézésének okát.

A felhívás az oláh, a lengyel, osztrák, horvát és magyar katonasághoz szól, s ha mindenik fajtához olyan fogalmazásban és helyesírással, mint a magyarokhoz, zkor szerzusz neked talján, a kutya se ért meg mit akarsz.

Szól pedig így:

Magyar katonák!

A lázadó orosz hadsereg megverte Gallejában a német-osztrák hadsereget foglul eljévé 35.000 embert és 100 ágyút. Az orosz lovaság követi a hemberg felé menekülő német-osztrákokat.

Magyar katonák!

Rövid idő alatt az oroszok a magyar alföldre fogtak behatolni, azon időben, melyben ti a Karsztou meghatolt és Austria határait véditek.

Természetes, hogy a bihari honvédeket meghatolta, hogy az Alföldre fogtak az oroszok behatolni, míg ők a határait védik. Kis tévedés esett közben, — nem kell a határait védeni, mi hatolni be Oroszországba.

A főpincér, ha téved, a más kárára téved.

Órlei József kávé és Szűcs László kávéházasok ügye került tegnap Seress Barna tanácselnök vezetésével működő tanács elé. Órlei József bejelentése nagy meghatottságot keltett a törvényszékben, két gyermek meghalt skarlátban, egy most haldoklik, tehát nem jelenhetik meg, ezért Fried János dr védő utján halasztást kér.

Állítását Ertler Mór dr tisztí orvos igazolta. Megjelent a tárgyalásra Iványi J Nőre budapesti főpincér is, akinek utkölt. séget és napidíjat utaltak ki.

Elnök: Hogy megy önnek?

Tanu: Most rosszul, nem úgy, mint békében. Nyolc korona napi díj kevés, egy napizámoz 12 koronát keres naponta.

Elnök: A főpincér ép olyan ember, mint más. Mi nem tévedhetünk a kiutalásnál, mert nincs rá alapunk, hogy a maximális napidíjánál többet fizessünk. A napizámoznak 3 és 5 koronát utalunk. A főpincér, ha téved, a más terhére téved.

Tanu: (Nevére elfogadja a 8 korona tanudíjat.)

Weisz Vilmos tanu kijelenti, hogy ő nem pincér, hanem a fronton van. Nincs memóriavéde.

Elnök: Nem kap egy fillért se, csak jár a lénuog.

Tanu: Egy fillért se kapok. Hogy jövök ahhoz, hogy másért fizessék.

Elnök: Én is katoná voltam kint a fronton, tudom, hogy önök most dupla hadtáppás jár. Ide ki van vonásnyalva, a törvényszékre, épp úgy, mint a lövészárkba volna kivénnyalva.

Tanu: (örökösök, hogy ő nem kap pénzt.)

Elnök: Forduljon illetékes parancsnok ságához. Szuszsz.

A tárgyalást, amelyre sok pincért idézték, elnapolták.

Betörő cigányokat fogott el a rendőrség.

Négy betörés egy éjszaka.

A tegnapi virradó éjszaka négy helyen történt betörés a Külvárosban és pedig az Őst-téren 12 szám alatt Riez Benjáminnál és Huszár Győzánál, Hattyu-utcán 47 szám alatt, Rózsa Lajosnál és 44 szám alatt Maud Sándornál. Az előbbi két helyen az éleltskamarát és a padást, az utóbbiaknál csak az éleltskamarát törtek fel a betörők. Összeszedték mindent, amit találtak: ruhamezőket, fehérneműket, edényeket, háztartási cikkeket.

A négy károsult reggel jelentést tett a rendőrségnek. A betörők egyforma, primitív munkájából mindjárt megállapították, hogy mind a négy helyen egy banda működött és pedig körülbelül cigányok.

Jánossy Gyula tb. főkapitány a nyomozással Kasoly László titkosrendőrt bízta meg. Kasoly épp a helyszíni ügykezelést a villamoson, Tolsky-utcán felelt. Közben szemlélte a járőröket. egyszerűen megakadt a szeme egy cigány asszonyon, aki a Tolsky-utcán baktatott. A cigányasszonyt gyanúsának találta a detektív, kiugrott a villamosból, hogy igazolásra szólítsa fel a gyanús idegenset.

A cigányasszony, mielőtt meglátta a titkosrendőrt, aki egyezkedni viselt, gyorsan egy mellékhelyre billent. Kasoly utána. Reálhírtolt:

— Vájon csak, lakom!

De a „lakom” nem vár, sőt futának eredt. Kasoly nem volt rest, utána vette magát és rövidesen nyakoncsapta. A cigányasszony, aki Tólgás Elnök nevezte magát, beismerie, hogy nem idevaló, csak az anyját jött meglátogatni, aki az ősi viszmalomnál dolgozik.

Kasoly elkusnt vele a viszmalomhoz. Az udvar sarkában felült neki egy batyu. A lábával megtaasította, edények, kanalak eső-römpölték benne, sőt ott volt a nadrágszíj is, amelyet szintén bejelentett az egyik káros. Most már nyilvánvaló volt, hogy jó nyomra akadt a titkosrendőr.

Rövidesen két 20–25 éves cigányfiu is előkerült: Lakatos István és Lakatos Pinyo, akik rövid vallás után beismerték, hogy ők követték el a lopást két cigánykatonára Hendro János és Kovács Lajos társaságában. A lopott holmik legnagyobb részét a katonák vitték magukkal.

A két cigányfiu elvesztte Kasolyt a nagy helyre, ahol a betörést elkövették. Ki-kerdezték az utóbbiakat, hogy élelmiszert kerestek, de nem találtak, így fanyarodtak rá a ruhamezőkre és az edényekre. Gon-

dolják, hogy pénzre teszik, a vasszek rajta annivalót.

A cigányokat Kasoly előállította a rendőrségnek, a két elkövetőket: a katonákat a katonai rendőrség keresi.

Igy kell a néppel beszélni.

A bajor földmivelségi miniszter az előbbi rendeletet intézte a bajor földművelekhez. Megállapításjuk, hogy így kell beszélni a néppel a hatalom polcáról:

„Földművesek és földműves asszonyok! Én tudom, hogy milyen súlyos a ti helyzetetek, tudom, hogy micsoda végzetlen fáradságot okoz nektek megcsóként munkacserével megmunkálni a szántóföldet és gondoni az állatállományt. Hűség és fáradhatatlan munkátok jutalma az egész hazára legforróbb köszönet! Az, amit a mi földművelő osztályunk ebben a világháborúban teljesített, örök dicsőségként lesz a történelemben megörökítve! Most azonban, amikor a küzdelem kőshégyre megy, szinte lehetetlennek is merünk követelni tőletek. Annak rendje és módja szerint meg kell munkálnotok a földet, le kell győzödtök minden fokozódó nehézséget! Az utolsó szem gabonát és az utolsó darab burgonyát, amelyre feltétlenül szükségetek nincs, át kell engednetek a közönsé, mert csak így nyarantjuk meg a háborút. Ne fogyasszatok és ne takarmanyozzatok többet, mint amennyi okvetlenül szükséges! Tudom, hogy szigorú rendszabályok vannak, melyeknek éle lát szölg ellenetét irányul, ezeket a rendszabályokat azonban a szükség szűlté és aljuk kell megatokat vetni! Fogadjatok meg hűségesen, amit az állam parancsol, hallgassatok meg azokat a figyelmeztetéseket és intéseket, amelyeket papjaitok, tanítóitok és előljáróitok intésnek hosszátok. Én a ti királyotok földmivelségi minisztere kérek benneteket erre ezekben a súlyos időkben! Kérlek mindnyájotokat, kicsit és nagyot egyaránt és tudom, hogy ti hallgattal fogtok az én szavamra. Földművesek és földműves asszonyok! A német szántóföldön és a német mezőgazdaságon fordul meg a háború sora! Gondoljatok erre a végtelen nagy felelősségre és tegyetek meg mindent, hogy gyermekeink gyermekei számára boldog békét biztosíthassunk!”

HIREK

* **Minisztertanács** Bádapsztról jelentik: Pénteken minisztertanács lesz, amelyen a folyó és a személyi ügyeket fogják tárgyalni.

* **Közérő a törvényhatósági közutak rendbehozatalára.** Gróf Széchenyi Béla kereskedelemügyi miniszter Bihar megye állapáni hivatalát írsziban kereszte meg, a melyben elrendelte a törvényhatósági utak rendbehozatalát. A törvényhatóságok, mondja a rendelet, 1917. évi költségvetésükben elegendő mértékben gondoskodtak arról, hogy az utak kellő kavicsoszl és fedőanyaggal elláthatók legyenek. A természetben beszolgáltatandó utadé azonban nem elegendő a szükséges igaz és kősi munkacserére. Ismerve a szükséges munkacserő felfogadása körüli nehézségeket, nem marad más hátra, mint hogy erre a célra a személyes szolgáltatások vétezenek igénybe.

Az oroszok a Tatárszorostól délre is visszavonulnak.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff-ügynökség este jelenti: Flandriában végtelékig fokozódó tüzharc. Kelet-Galiciában győzelmes előrehaladásunk az oroszokat arra kényszerítette, hogy a Kárpátokban a Tatárszorostól délre is visszavonulnak.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti: Keletgalicia rendkívül nagy hadi területén szét szórt zsákmányt megközelítőleg sem lehet megállapítani. Eddig 3400 négyzet kilométer területet rögdiünk el az oroszoktól. Az oroszok tizenhatszorosan tagozott támadását Tarnopolól délnyugatra súlyos veszteségeikkel visszavertük. Sztaniszlau és Nadworna elfoglalásakor számos ágyút, nagyszámu tábori löveget, lövészárkokágyut, löszert és élelmiszert zsákmányoltunk. Csapataink szabadatlanul előrenyomulnak.

A nyugati fronton történő események eltörpülnek a Flandriában tombolva dúló tüzesata mellett.

Kényszersorozás Oroszországban.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien jelenti: Kerenszki elrendelte a 16-48 évesek rangkülönbség nélküli kényszersorozását. Ez a rendelkezés vonatkozik a volt cári család tagjaira is.

Nyugalom Spanyolországban.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A spanyol nagykövet kijelentette, hogy az egész Spanyolországban helyreállott a rend.

*** Rendkívüli városi közgyűlés.**

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órákor rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal a város 1917. évi költségvetését tárgyalják. A költségvetés, amely tetemes városi adóemelését foglal magában, nagy vitára van kitéve, mert a törvényhatóság egy része ellenl a mostani háborús viszonyok között az újabb adóterhek megszüntetését. Különösen az általános tárgyalás során igérnek hosszú vita. — Még más tárgya is lesz a rendkívüli közgyűlésnek. A város részére engedélyezett szeszfőző felállítás igen fontos és sürgős, mert közel van az üzem kötelező határideje. Erre a városi tanács javasolja a törvényhatóságnak, hogy 200000 koronás folyó számla kölcsön felvételét az Egyesült Bank és Takarékpénztártól, valamint a bírelti szerződés megújítását és a berendezkedés iránti intézkedések megítélését engedélyezze. — A rendkívüli közgyűlésre a polgármester a következő értekezést adta ki:

Van szerencsém értesíteni a tek. törvényhatósági bizottsági tag urakat, hogy a folyó évi július hó 26. án dé. u. 3 órára a költségvetés tárgyalására összehívott közgyűlésen napirendre fog kerülni a pénzügyminiszter ur által már engedélyezett hatósági szeszfőző üzem is. Nagyvárad, 1917. évi július hó 25. Rimler Károly polgármester.

*** Az Oroszország zárda templom ünnepe.** Szent Anna napját az Oroszország zárdaiban évről-évre áhítatos bensőséggel ünneplik meg. A legszentebb anya szülőjének, az anyák példaképeként tisztelői szívesen keresik fel az alkalommal a templomot, melynek oltárképe Szent Anna képe. Az ünnep templomi része ma, csütörtökön délután fél 10 órákor szent beszéddel kezdődik, melyet a zárda új lelkésze: Mellau István igazgató mond. Az ünnepi szent misét 10 órákor Spett Gyula pápai főpapa, kanonok tartja segédlettel.

*** A Missziótársulat Leányklubja** ma délután fél 6 órákor a Katholikus Könyvtárban igen fontos ügyben értekezletet tart, melyre a tagok szíves megjelenését okvetlenül kéri az elnökség.

*** A nyomdai betűanyagok beszerzési feltételei.** A magyar kir. honvédelmi miniszteriumnak 12945-917 t. 20 számú rendelete a nyomdák betűanyaga egy részének hadicélokra igénybe vételéről és beszerzési feltételeiről a rendőrképzési hivatal követeléseit hozza az érdekeltek tudomására. A magyar szent korona országainak területén lévő nyomdák az állami nyomdák kivételével a nyomdabélték anyagának 10 százalékát jelen rendelet rendelkezési szerinti arannyal beszerzésre kötelesek. A beszerzési, csomagolás, hovatartozandó elszállítás tekintetében, nemkülönböztetve a rendelet több részére kimerítő felvilágosítások rendőrség I. emelet 18. számú szobájában Darsbanth Ferenc rendőrségi főosztályosnál adhatók. Köeli továbbá a rendőrképzési hivatal, hogy a beszerzési kötelezettség teljesítése kiterjed azokra is, kiknek ily anyagok őrzésében vannak. Végül értesíti a hivatal az érdekelteket, hogy a beszerzési feltételekre eső anyagok elszállításának folyó hó július 31. éig meg kell történni. Ki jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, kihágást követ el, s 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő. Nagyvárad, 1917. július 25. Rendőrképzési osztály.

*** A rokkantak nyugdíjának felemelésé.** Budapesti tudósítónk jelenti: A „Nep” értesítés: szerint sikeresült a rokkantak nyugdíjainak felemeléséről szóló rendelet. A rendelet rövidesen meg fog jelenni a hivatalos lapban.

*** A szerszámgépek bejelentése.** Van szerencsém az érdekeltek tudomására adni, hogy a szerszámgép bejelentő lapok a mai napon hozzászárítottak, amelyeket a szakmai iparosok a hivatalos círek alatt átvehetnek. Nagyvárad, 1917. július 25. A nagyvárad. Kereskedelmi és Iparokozás: Schwartz Isidor sk., elnök és Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** Négyezer korona államsegély a Tenitók Házának.** A Biharvármegyei Általános Tenitőegyesület ügyvezető elnöke: Számborovszky Razaó a folyó évi március hónapban az államsegély tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez írt kérvényt nyújtott be Tordai Vasady Lajos kir. tanfelügyelőhöz pártoló felterjesztéssel. — Biharvármegye kir. tanfelügyelője közleményével karolta föl a tenitők ügyét s ajánló felterjesztésnek meg lett a kívánt hatása, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter a. l. é. július 28. án 48412. szám alatt kelt rendeletével a Biharvármegyei Általános Tenitőegyesület által létesítendő Biharvármegyei Tenitők Háza céljaira 4 ezer korona államsegélyt engedélyezvén, utasította a nagyvárad. kir. adóhivatalt, hogy ezen összeget fizesse ki. — A rendelet megérkezett is a kir. tanfelügyelő az örvendétes intézkedésről azonnal írtatotta a Biharvármegyei Általános Tenitőegyesületet.

*** Adomány a vak katonáknak.** A biharszék. kir. művelődési egyesület elnöke: Székely István 58 koronát küldött be hozzánk Haverland Béla kir. postamester. Ezzel gyűjtésünk 4343 K 42 fillére emelkedett. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Felhívás a horbélyokhoz.** Felkérem azon horbély iparosokat, kik hivatalunknál szappanegyet jelentkeztek, hogy azok kivételre végezt az ipartestületi hivatalban a hivatalos órák alatt megjelenni szükségesek. Az ipartestület elnöksége.

*** Jelenet a trefiában.** Beállt a trefiába egy poros ruhájú katona.

— A frontól jöttem — mondja — bevásárolni és néhány jó pipára is volna szükségem.

— Pipára? Milyen tetszik? Selmei vagy tajték?

— Mindegy a nekem. Az ár nem határoz. A fő dolog, hogy legyen. Kell vagy ötven darab.

Előbe rakják a pipákat. Ki is választja az ötven darabot. Aztán kissé lágyan, szinte félénk hangon sutogja:

— Hát ehhez a sok pipához legalább egy kis beleváló is kellene.

A trafikosné nyájas, biztató szemhunyorítással jelezte, hogy lesz, csak várjon, míg az avatatlanok távoznak a boltból. Azután előkerült a legtitkosabb fiók legrejtettebb zugából 10 pakli dohány:

— Csak tegye el gyorsan barátom, amíg be nem jön valaki.

Nem is kellett biztatni. Úgyes mozdulattal a jobb oldali és öt paklit a baloldali zsebébe csuszított be. Azután elővette a bugyellárását és kifizette a 10 pakli dohány árát.

— Hát a pipákért?

— Azokat csak tessék becsomagolni, majd bejövök értök később.

Azóta még mindig jön.

*** A Gyermekebarát napközi otthona.** A Nagyvárad. Gyermekebarát Egyesület a hadiárvák és hadbavonulók gyermekei részére a Ráday kertben és a Bunyitay ligetben szünidei napközi otthonot létesít. — Nagyvárad város frissenléte a napközi otthon a partfogók és hadiövezetek figyelmébe ajánlja azáltal, hogy a felvételre jelentkezni lehet július 28. án, szombaton délután 5 és 7 óra között a Ráday kertben és a Bunyitay ligetben lévő megfigyelőknél. Nagyvárad város örvendéke, 1917. július 25. évi. Nizzsalovezky, b. örvendékei elnök.

*** Vásár Berettyóújfaluban.** Berettyóújfaluban országos kiterjedő és állatvásár lesz augusztus hó 8. napján, szerdán. Vészmertén helyről mindenféle állat felvásárolható.

Halálhíradás. Kimpál Gábor váradi polgár reggel délután 64 éves korában elhunyt. Nagy család gyászolja. Temetés holnap, pénteken, július 27 én délután 3 órakor megy végbe a római kat. egyház szertartása szerint a szőlőhegyen, a Törökmezővel 71. sz. háznál.

Sebesült és beteg tiszték jelentkezése. Mindazon tiszték (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltök, akik a harctérről visszatérve, betegségük miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik pöttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek f. évi július 28 án délelőtt 10 órakor Őr-utca 5. szám alatt) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. **Kornhaber** altábornagy, állomásparancsnok.

Gyermekelőadás Zsadányban. Működő előadást rendeztek a zsadányi gyermekek a vak katonák javára a hó 22 én vasárnap délután. Szerepelt a Kis Szobrász színmű. A szereplők: Kellemen Sándor, Szilágyi Etuz, Bondár Feri, Balogh Rósi, Ilyés Ferenc, Balogh Ersei, Haverland Babus. A gyermekek hőjes alakítása nagy tetszést keltett. A műterben nagy része van a rendezőnek: Csata Rózsa úrleányosk, aki a darabot beosztotta. Még egy vigjáték került színre A két befőttes üveg címmel, melynek szereplői: Szilágyi Etuz, Haverland Babus, Kellemen Sanyi, Balogh Ersei, Schwarz Margit, Balogh Rózsa, Haverland Duc. A szereplő gyermekek ügyes játéka nagy derűvel és sok tetszettel jutalmazta a közönség. Az előadást saavlatok előtők meg és szűték be. A tiszta jövedelem 58 korona volt a vak katonák javára.

Varsenybíróválas katonai élelmiszerekre. Értesítjük az érdekelteket, hogy a nagyváradi és. és kir. helyőrségi legényeségi közétkezés kezelősége 1917 augusztus hónapra hus, csir, szalonna és fűszerszükségletének biztosítására érlejtést hirdot. Részletes feltételek a közétkezés kezelősége iródjában (Vár 46 sz. szoba) található meg. Zárt írásbeli ajánlatok július hó 28 án d. e. 11 óráig ugyanezt adandók be. Nagyvárád, 1917 július 26. A nagyváradi Kereskedelmi és Ipskemara. Schwarz Isidor sk. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

Rézkénport mintegy 15 kg. t megvételre ajánlok. Olaj a kiadóban.

A ki férting és lábravaló varrást vállal, jelentkezzen Oláry I. ógnál.

Pénztárosnöt irócai gyakorlattal, aki felélen pontos munkához szokott, mielőbbi belépésre keressünk. Levélbeli ajánlatok Rigler József Els. r. t. Nagyvárád küldendők.

Ujságkihordónöket felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.

Eladó Bethlen és Kaszárnya utca sarkán egy italméréssel ellátott ústeiház olányos fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárád, Bémer-tér 2.

APOLLÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Csütörtökön
A csontváz
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VISADÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Szombat, vasárnap
Új műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

IRODALOM

Új nemzedék. A Milóty István szerkesztésében megjelenő politikai irodalmi és szociológiai havi 28 ik száma a követhető tartalommal jelent meg: Gesztói Gyula: „Magyar sajtópolitika. A csúszk sajtópropagandája”. Marco: „Följegyzések. Magyar Revanálók”. — „Harty kapitány ur — Befőttes”. Milóty István: „A politikai lét”. Neubauer Gyula: „A csúszk és a magyar államessze”. Bulay Barna: „A magyar paraszt”. Márkus László: „Magyar irók”. Az „Új Nemzedék” kiadóhivatala: Budapest, V., Csáky utca 49.

Zlocsvi offenzívánkat és a kancollár bizsédét tárgyalja vasárnapokkában a Köldgy Hadügy mai szándag tartalma száma. A címet Góllért Oskár íta. Ezen a címet változó háborus események Erdélyi János dr. tiszahadügy ismereti, Japán Keleázzal sikeresitől pedig Szana Sándor dr. értékesít. Heltai H. István Sakstratégia c. tárcsji, Reményey Fülepp Dancó tiszte főhadnagy verse, Fudapza Gyula dr. esad orvos előadás, a hadbírói propaganda, a szines és történelmi brosz apró háborus történetek Lazarus Leo dr. cíke a háborus elasztara roktó, a közérdektű hírek, a Rendelti Köslöny tartalma, a Katonai Tanácsadó utb. értesítik ki a pompas katonai ujság írás tartalmát. A lap előállításán ása egyengetve éva 6 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Úl 161 ut 11.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos, vízvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várád, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadhatóak.

Betűszedő tanulóknak
fiu és berakó tanulóknak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:

II.
3/10

VI.
1

Befőttes és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban. Eladás nagyban és kicsinyben.

Vizespohár finom csiszolt üvegből	26
Borospohár finom csiszolt üvegből	22
Söröspohár finom csiszolt üvegből	80
Vizeskancsó finom csiszolt üvegből	2
Borospalack finom csiszolt üvegből	2
Cukortartó szines finom csiszolt üvegből	2
Sótartó kristály finom csiszolt üvegből	2
Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből	3
Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből	5
Vizeskészlet szines finom aranyozással	5
Boroskészlet szines finom aranyozással	4
Söröskészlet szines finom aranyozással	4
Likörkészlet szines finom aranyozással	4
Tészta készlet finom majolika szinezéssel	5
Kávékészlet szines finom aranyozással	10
Teáskészlet szines finom aranyozással	10
Mocakészlet szines finom aranyozással	10
Mosdókészlet szines finom díszítéssel	12
Ebédőkészlet szines finom aranyozással	40

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók minden kivitelben kaphatók. Megérkeztek

Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Képkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárád, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÖGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

URANIA MOZGÓ-SZÍNHÁZ

Csütörtökön
A két jóbarát
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szálltól, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen
legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 légegy ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, zsiros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaptra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Nagyvárad legszebb kirándulólhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőzöm teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen. 500 helyes fürdő kávéház a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszobák nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízrel, medencefürdő, rapszódák, hemekkurs. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

Szalkai kertgazdaságunkban Rulikovszky temető mellett minden délután 2—6 óra között eladunk kis és nagy mennyiségben:

paradicsom 1 kg.	2-40 K
hüvelyes bab 1 kg.	2-40 „
uberka 1 db.	10-20 fill.
„ 1 kg.	1-— „
nyárikáposzta 1 db.	—80 „
„ 1 kg.	1-60 „

100 koronán felüli vételt házhoz küldünk.

Telefon délelőtti 9—12 óra közt helybeli 27 szám.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
fűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szilgigeti-színház művésznőinek egyéni fűzőszállója. Tisztításokat és átalakításokat elvégeztünk. Fűzők méretük után a leg rövidebb idő alatt elkészíttetnek.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

TÜZIFÉ

Waggon tételben, méter számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10—13.

Me grendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14—55.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál

Kolozsvári-utca 62.

Fekete-Györösön Tenke mellett 134 kishold föld tanyával és belsőséggel, melyen szép és megfelelő lakás van, szabad kézből eladó.

Értekezheti Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.